

"Fader okänd" i släkten Læstadius nu löst med DNA - och efter beslut i Patentbesvärsträtten

Av Hans Læstadius

Släktgrenen Niemi i Kaunisvaara norr om Pajala är nu sammanlänkad med Lars Levi Læstadius. Ända sedan 1950-talet har ättlingar i denna gren hävdad släktskapet men tyvärr fått avslag på att anta efternamnet Læstadius pga saknat födelsebevis. Med hjälp av DNA-analyser mellan oss 4-männingar Fritz Niemi och Hans Læstadius har denna härstamning kunnat fastställas, av stor betydelse för Niemi-ättlingarna från Kaunisvaara. Men det tog tid sedan vi startade processen, med DNA-prover år 2009, med ansökan 2010 till Patentverkets namnbyrå, och år 2011 med överklagande till Patentbesvärsträtten i Stockholm.

Släkthistorien för Niemi-grenen och släktträdet Læstadius är tidigare publicerade i Släkthistoriskt Forum nr 4-2009. Här följer en beskrivning av hur det gick att övertyga myndigheterna PRV och PBR.

Processen 2009 och 2010 i Patentverket (PRV)

Fritz och jag sammanställde de som vi ansåg vara synnerliga skäl för namnbyte. Förutom släkthistorien och vittnesbörden från Niemi-ättlingar redovisade vi Landsarkivets i Härnösand födelseboksutdrag för Fritz far, farfar och farfars far. Utfallet från DNA-analyserna sammanställdes, och som vi menar fyller luckan "fader okänd" i födelseboken för Lorens Niemi. Resultatet av min släktforskning, tillsammans med ett exemplar av Svenska Släktkalendern 2007, bifogades vår ansökan.

PRV ansåg det inte förelåg synnerliga skäl och avslag ansökan med följande motiveringar

- kravet för att byta till ett gammalt släktnamn är att det skall ha burits i rakt nedstigande led i minst två generationer och senast inom fyra generationer räknat från den sökandens föräldrar
- ej styrkt med födelseboksbevis vem som var den okände fadern
- egen släktforskning eller liknande är inte tillräckligt för att styrka släktskapet
- DNA-prov anses enligt PRV inte heller vara tillräckligt för att styrka släktskapet

Överklagande 2011 till Patentbesvärsträtten (PBR)

Skam den som ger sig. Det finns ett liknande fall som kanske kan användas som prejudikat. En fotomodell Filippa Palmstierna tillerkändes via utslag i HD att även få bära det adliga namnet Hamilton. Hennes far var född u.ä, och med DNA-prov kunde man bevisa att hennes farfar var en Hamilton. Jag kontaktade även Ted Rosvall som i TV-serien "Vem tror du att du är" drog ett fall via DNA-analys för att bevisa Magnus Härenstams eventuella adliga släktskap. Ted avrådde mig från att gå vidare, "du stångar din panna blodig i kampen mot myndigheter och förordningar".

Fritz och jag sammanställde ånyo alla handlingar i ärendet och sände in till PBR. Fritz och hans hustru kallades som målsägare till förhandling i juni 2011 med mig som sakkunnigt vittne. Rättens ordförande gjorde en sammanfattning, sedan fick Fritz börja med att berätta sin släkts historia. Ett av hans argument var "min farfar skall veta att han hade en far". Fritz hustru Eva satt med under förhandlingen och kunde avläsa rättsledamöternas reaktioner och hur vi framförde våra skäl.

Efter svärande av vittneseden föredrog och förtydligade jag våra sakliga sammanställningar. Som ett viktigt komplement hade jag några veckor innan lyckats upptäcka i en husförhörslängd från 1885-90 i Pajala (de före 1885 saknas pga brand) att Lorens Niemi år 1885 verkligen bodde med sin farmor Brita Cajsa i prästgården, tillsammans med den nya prästfamiljen Stenborg (vilket styrker Niemisläktens egna vittnesbörd). Lorens noterades för att ha god läsförmåga och god kännedom i kristedomskunskap (vid vuxen ålder var han den mest skrivkunnige i Kaunisvaara, kanske genetiskt arv efter Lars Levi). Han flyttade 1886 till annan plats i Pajala och gifte sig där vid 23 års ålder.

Inför detta slutliga (och skriftliga) indicium tyckte PBR att vi kunde avsluta. Dom meddelades 28 juni 2011 och undanröjde PRV tidigare beslut. Den nu godkända ansökan publicerades sedan i Post och Inrikes på Bolagsverkets hemsida, för att allmänheten skulle ha möjlighet att invända mot att befintligt släktnamn återanvänds. Inga invändningar inkom inom en månad, varför Fritz, hans hustru och ättlingar nu kan ändra sina efternamn från Niemi till Læstadius.

Slutord

Læstadiusveckan i Pajala juli 2011 var ett minnesår, 150 år sedan Lars Levi dog och 170 år sedan hans bror Petrus dog. Fritz och jag deltog i ett välbesökt släktemöte den 4 juli, med kransnedläggning vid Lars Levis grav, med föredrag av mig i Pajala kyrka om Læstadius-släkten, och med släktemiddag där Fritz ånyo med stor inlevelse berättade sin släkthistoria. Välkommen in i klanen, Fritz Læstadius !

Hans, samt Fritz med sitt senaste barnbarn Julia. Foto juni 2011